

Nieuwsbrief Winter 2015

Inhoud

1. Woordje vooraf	1
2. Activiteiten:	2
In De Kamer: Wetvoorstel rond donoranonimiteit (24 februari 2015).....	2
Cavaria: Panelgesprek 'Afstammingskwesities' (21 maart 2015).....	3
Lidmaatschap	4
3. Nieuws uit de wereld	4
In de media	4
Onderzoeken	5
Literatuur	5
4. Agenda	6
Gezinsdag – Lente: 31 mei 2015 (regio Vilvoorde)	6
Ouderdag – Herfst: 25 oktober 2015 (locatie nog te bepalen).....	6
Donorouders en donorkinderen – eind Zomer 2015 (datum en locatie te bepalen)	6
5. Gezocht!	6

1. Woordje vooraf

Hiep hiep hoera! In januari mocht vzw DonorFamilies haar eerste kaarsje uitblazen. Hoog tijd dus om jullie nog eens op de hoogte te brengen van al onze activiteiten de laatste maanden, wat er nog op de agenda staat in 2015, en andere informatie rond donorfamilies en donorconceptie.

We hebben niet stil gezeten de afgelopen maanden ... In januari hielden we onze eerste jaarlijkse vergadering waarin we terugblikten op ons eerste levensjaar. Het was een heel druk en spannend jaar, maar vooral een jaar vol voldoening, uitdagingen, en een aantal heel succesvolle activiteiten. Bij deze een welgemeende 'Bedankt!' voor al jullie steun en bijdragen. De vzw groeit, alsook onze bekendheid. Meer informatie over een verandering in lidmaatschap vind je hieronder. In februari werden we zelfs uitgenodigd op de Kamer om ons standpunt toe te lichten rond wijziging van de wet betreffende de medisch begeleide voortplanting en de anonimiteit bij donatie van gameten. Meer info hierover vind je op pagina 2 .

2015 heeft echter nog heel wat meer in petto! We plannen alweer drie activiteiten, werken aan een boek en een lessenpakket, binnenkort zal je ook een poster zien verschijnen, ...

Alvast veel leesplezier met deze vierde editie van onze nieuwsbrief. Zoals steeds zijn alle reacties en ideeën van harte welkom. We kijken er naar uit om jullie te verwelkomen op onze activiteiten, via email en natuurlijk ook op ons forum!

2. Activiteiten:

In De Kamer: Wetvoorstel rond donoranonimiteit (24 februari 2015)

Op 24 februari 2015 hield de Commissie van Volksgezondheid een hoorzitting rond een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 6 juli 2007 betreffende de medisch begeleide voortplanting en de bestemming van de overtallige embryo's en de gameten. Ook vzw Donorfamilies was uitgenodigd om het standpunt van de ouders en families te vertegenwoordigen. Hieronder vind je een samenvatting van het betoog.

Vzw DonorFamilies erkent het "right to know one's roots" van de kinderen en we ijveren dan ook voor openheid ten aanzien van de kinderen over hoe hun gezin tot stand is gekomen. Gesteund door de praktijkervaring van ouders is de vzw overtuigd dat een langdurige geheimhouding ernstige risico's inhoudt voor het welzijn van de familie. Dagelijks leven met een geheim valt ouders zwaar, en als de waarheid dan uiteindelijk toch uitkomt (wat dikwijls het geval is) kan dit negatieve gevolgen hebben voor de psychologische gezondheid van het kind. Het wetsvoorstel om deze praktijk ook te formaliseren door middel van een koninklijk besluit kan dan ook enkel toegejuicht worden. Uit de praktijk weten we echter dat er nog steeds een grote kloof ligt tussen de goede raad die in de centra meegegeven wordt en de omzetting van deze raad in daden. Er zijn twee noodzakelijke voorwaarden om geheimhouding ook daadwerkelijk verder aan banden te leggen: 1) Er is nood aan een meer neutrale vorm van psychologische begeleiding, los van het behandelende fertiliteitscentrum en volledig losgekoppeld van de psychologische screening van de ouders in het proces; en 2) Er is nood aan psychologische begeleiding die ver na de conceptie doorwerkt.

Opinies en overtuigingen van ouders evolueren dan ook sterk. De periode waarin een donorbehandeling wordt opgestart, is psychologisch belastend. Het is pas later, als de kinderen er ook daadwerkelijk zijn, dat er meer bereidheid tot openheid is. Psychologische begeleiding op die momenten is bepalend om ouders ook effectief de stap te laten zetten om het niet geheim te houden voor hun kinderen. Praktische tips en positieve ervaringen van andere ouders, die door hetzelfde proces zijn gegaan, helpen om intenties effectief in daden om te zetten. Meer middelen voor professionele psychologische begeleiding na de geboorte is cruciaal om ook openheid te scheppen.

De kern van het debat ligt bij de vraag of "The right to know one's roots" ook inhoudt dat het principe van anonimiteit van de donor dient opgeheven te worden. Hierover bestaan verschillende opinies, ook onder donorouders. Op dit punt evolueren de opinies, zowel op individueel als op maatschappelijk vlak. Vele donorouders evolueren in hun denken, vaak in de richting naar meer openheid. Ook maatschappelijk neemt het draagvlak voor volledige anonimiteit af. Anonieme

donatie past in een wereld waar er een sociaal taboe heerst rond begrippen als onvruchtbaarheid, donatie, kunstmatige inseminatie of donorfamilies. Ondertussen zullen er echter donorkinderen blijven bestaan die — zelfs als ze met de beste zorgen en de juiste informatie zijn grootgebracht — meer informatie over hun donor wensen te kennen. Deze wens dient erkend te worden.

Gezien er nog verschillende opinies bestaan, lijkt op het eerste zicht een systeem met verschillende keuzes geen slecht idee. Bij nader inzien zijn er echter toch bezwaren. De beslissing tussen anonimiteit of traceerbaarheid bij de wensouders leggen, net op het moment dat zij door een lange psychologisch belastende periode zijn gegaan, en nog door een rouwproces over hun eigen onvruchtbaarheid gaan, is niet evident. Vele wensouders verkiezen de volledige anonimiteit op het moment van de behandeling. Deze aanvankelijke gedachte is niet noodzakelijk de juiste op lange termijn. Ten tweede bestaat de kans dat de beslissing besmet wordt door een onbalans in aanbod. Er zijn dan ook de juiste stimulansen voor potentiële donoren nodig. De ervaring in het buitenland toont aan dat rekrutering van open of traceerbare donors een verschillend rekruteringsbeleid vereist vergeleken met rekrutering van anonieme donors. Ten derde vertrekt het wetsvoorstel niet vanuit de rechten van het kind. België zou hierdoor een structurele ongelijkheid bevestigen en bepaalde volwassen burgers andere rechten geven dan anderen. Het verkrijgen van informatie over de donor door een kind is verschillend. Dit schept een sociaal probleem en creëert een ernstig risico op familiale spanningen (teleurstelling in de keuze van zijn eigen ouders).

Kortom, vzw DonorFamilies steunt het initiatief om de wetgeving aan te passen en steunt de intentie om meer openheid structureel te verankeren. De vzw gelooft dat het aan de wetgever toekomt om duidelijke keuzes te maken. Die keuze doorschuiven naar wensouders is niet wenselijk. In de huidige maatschappelijke context in België zou een ander systeem haalbaar zijn: 1) de ouders zouden enerzijds, als ze dat wensen, een zekere inspraak hebben in de “matching” door middel van onidentificeerbare profielen; 2) de kinderen zouden anderzijds: a) als ze op leeftijd zijn; en b) als ze dat wensen; en c) met de hulp van een bemiddeling; de volgende twee rechten kunnen uitoefenen: a) meer informatie krijgen over hun donor; en b) eventueel, met wederzijdse instemming, contact hebben met hun donor. Als alle actoren zich hier achter scharen, en middelen worden vrijgemaakt voor een andere rekrutering van donoren, een betere coördinatie tussen de centra en een betere psychologische begeleiding, moet ook in België kunnen wat reeds in andere Europese landen bereikt is. Met de hoge kwaliteit van de Belgische medische sector staat niets in de weg om het beter te doen en een duidelijk voorbeeld te worden.

Tijdens de hoorzitting werd het duidelijk dat er meer en meer een consensus lijkt te groeien tussen de verschillende betrokkenen om donorkinderen in de toekomst meer informatie te geven over hun biologische afstamming. Een kort verslag vind je ook in De Standaard: [“Weten waar je vandaan komt, is een fundamentele behoefte”](#) (25 februari 2015)

Cavaria: Panelgesprek ‘Afstammingskwesities’ (21 maart 2015)

Op 21 maart vond het jaarlijkse congres van Cavaria plaats in Leuven. Onze maatschappij is divers. Ook de holebi- en transgendergemeenschap zelf is alles behalve eentonig: jongeren, medioren, ouderen, etnische en culturele diverselingen, praktische duizendpoten, arbeiders, managers, ... Hoewel het voor lesbische wensouders uiteraard sneller duidelijk is dat er beroep zal moeten gedaan worden op een donor om een kinderwens te vervullen, blijkt donorschap toch nog een niet voor de

hand liggende topic te zijn in de holebi-gemeenschap. Ook lesbische koppels worstelen vaak met dezelfde vragen als heterokoppels over de donor, de impact op de kinderen en het gezin later, Verschillende sprekers van partnerorganisaties, experts en onderzoekers lieten hun stem horen op dit congres. Ook vzw DonorFamilies was van de partij en zetelde in het panelgesprek rond afstammingskwesies met o.a. donorschap en draagmoederschap als thema's. Als ervaringsdeskundige zat David, bestuurslid van onze vzw, naast Petra De Sutter (prof. Fertilitateitsarts) en Gerd Verschelden (prof. Familierecht UGent). David bracht kort hun verhaal over de vorming van hun gezin. Daarna werden de rechten (of het gebrek aan) van de donor t.o.v. het donorkind besproken en visa versa. Ook het wetsvoorstel kwam aan bod. Uit de vragenronde bleek dat er een bezorgdheid leeft rond het potentiële tekort aan donoren indien de donoranonimiteit opgeheven zou worden. Momenteel zijn er nog heel weinig cijfers hierover. Meer inzicht in het mogelijke tekort en op zoek gaan naar andere vormen van rekrutering en begeleiding van de donoren lijkt ons dan ook cruciaal.

Meer info vind je op <http://www.cavaria.be/>

Lidmaatschap

De opstart en het runnen van een vzw brengt heel wat kosten met zich mee: website on-line houden, flyers drukken, activiteiten organiseren, ... Om dit te kunnen bekostigen hadden we in het eerste jaar, als voorwaarde om lid te worden, een jaarbijdrage van €15 gevraagd. We merken echter dat deze bijdrage toch een drempel betekent tot lidmaatschap.

Als vzw vinden we het belangrijk om iedereen te kunnen bereiken die we zouden kunnen informeren en ondersteunen. Daarom hebben we beslist om deze voorwaarde te laten vallen. Een financiële bijdrage is geen noodzaak meer, maar is natuurlijk steeds welkom!

3. Nieuws uit de wereld

Voor meer info rond onze activiteiten en nieuws rond donorfamilies, hou zeker ook steeds onze tweet-meldingen op de website in de gaten!

In de media

Artikel met donormama rond eiceldonatie in De Standaard (18 februari 2015): "Eiceldonatie is niet zomaar een oplossing"

Een draagmoeder draagt een kind dat (meestal) niet het hare is en geeft het daarna af. Maar hoe noem je een moeder die bevalt van haar eigen kind, dat toch niet genetisch aan haar verwant is? Wie Veerle, Didier en hun zoon Mattis vandaag ontmoet, ziet een heel gewoon gezin. Moeder, vader en een zoon van bijna elf: niets bijzonders. Ze zouden kunnen verzwijgen hoe ze hun kinderwens hebben gerealiseerd. Veerle kreeg echter een eikel van haar beste vriendin en doet openlijk haar verhaal in De Standaard. Download [hier](#) het artikel in PDF.

Veerle richtte samen met Sara ook een website op: <http://www.eicelacceptatie.be>. Op deze website bieden ze hun verhalen en ervaringen graag aan lotgenoten aan. Wie weet kunnen ze een inspiratie zijn bij het nemen van moeilijke beslissingen, als voorbeeld of juist niet, een manier om op een eerlijke en doorleefde manier over dit delicate thema te praten. Zonder taboes.

Telefacts Laat reportage: (4 februari 2015): "De Vikingen komen er aan"

Recent onderzoek toont aan dat in België bij 63% van de kunstmatige inseminaties met donorsperma gebruik gemaakt wordt van Deens donorsperma ([Thijssen et al, 2014, Facts Views and Vision in Obgyn 2014;6\(2\):57-67](#)). In de reportage worden een aantal Britse vrouwen gevolgd die hun kinderwens invulden door beroep te doen op de Deense spermabanken. Eén Deense donorbank heeft alleen al 30.000 nazaten voortgebracht. Je kan de reportage hier herbekijken: <http://vtm.be/telefacts/de-vikingen-komen-eraan>

Onderzoeken

Kennis over je genetische afkomst en familie identiteit: Klotz, M. Genetic Knowledge and Family Identity: Managing Gamete Donation in Britain and Germany. *Sociology* 2013; 47 (5): 939-956.

Dit onderzoek bestond uit twee delen: Deel 1 vergeleek de wetgeving betreffende donor conceptie in Groot-Brittannië en Duitsland. Deel 2 ging na op welke wijze belangengroepen (Donor Conception Network in UK, en DI-Netz in Duitsland) een kader schepten om na te denken over de vraag 'of, wanneer, en hoe' de kinderen te vertellen over de donorconceptie. Er komt van alles aan bod in het artikel, maar één specifiek resultaat is interessant om er even uit te nemen: Duitse ouders gaven aan dat het vroeg informeren van je kind hen het gevoel gaf dat ze dan minder vragen zouden krijgen van hun kind over de donorconceptie. Door hun kind vroeg in te lichten hoopten ze dat hij/zij later minder interesse in of nieuwsgierigheid naar de donor zou hebben. In het geval hun kind wel nieuwsgierig was, werd het ervaren alsof 'er iets niet goed ging thuis/ze iets niet goed gedaan hadden'. Britse ouders daarentegen stonden meer open t.a.v. vragen over de donor van hun kind en ervoeren nieuwsgierigheid als normaal-natuurlijk en te verwachten. Volgens de auteur was het verschil te wijten aan verschillen in wetgeving (de Duitse wetgeving over donorconceptie die nog veel onduidelijkheden en onzekerheden bevat). Olivia Montuschi (Donor Conception Network) zag er eerder een 'ervaring'-verschil in. In Duitsland - net als in België - staat openheid rond donorconceptie nog in zijn kinderschoenen. In de UK daarentegen bestaat Donor Conception Network al 20 jaar en gaf Olivia aan dat ze jarenlang gelijkaardige ervaringen hoorde. Je comfortabel voelen bij het idee dat je kind nieuwsgierig zou kunnen zijn naar de donor (of andere genetische verwanten bv halfbroers/zussen) komt volgens haar alleen maar met de tijd en met meer bekendheid en vertrouwdheid met het onderwerp.

Literatuur

Under construction!

Bij deze willen we jullie graag meedelen dat Astrid Indekeu in samenwerking met DonorFamilies en uitgeverij Lannoo aan een Nederlandstalig boek werkt over de beleving van onvruchtbaarheid, hoe

kom je tot de keuze om beroep te doen op donorconceptie om je kinderwens te vervullen, ervaringen van ouders en wensouders, enz. We verwachten het boek in de winkels in het voorjaar van 2016. Stay tuned!

Boekenlijst

Voor een volledig overzicht van de meest interessante boeken rond donorconceptie, het vertellen tegen je kind, enz. kan je terecht op onze website: <http://donorfamilies.be/meer-lezen/boekenlijst>.

4. Agenda

Gezinsdag – Lente: 31 mei 2015 (regio Vilvoorde)

Hou zeker en vast de website in de gaten want op **zondag 31 mei** (13-17u) organiseren wij onze tweede gezinsdag! Dit wordt een dag waarop jullie op een ontspannen manier kennis kunnen maken met andere gezinnen. De gezinsdag organiseren we op een kindvriendelijke plaats. Op deze manier kunnen onze kinderen samen spelen, elkaar leren kennen en ervaren dat ze niet alleen zijn. De locatie is volledig ter onzer beschikking zodat we rustig onder elkaar ervaringen kunnen wisselen. Ook wensouders die het zien zitten zijn zeker en vast welkom! Een goede gelegenheid om met andere ouders te praten. Voor meer info en inschrijvingen, mail dan naar event@donorfamilies.be.

Ouderdag – Herfst: 25 oktober 2015 (locatie nog te bepalen)

Ook de datum van onze tweede Ouderdag ligt al vast: 25 oktober. Deze namiddag is voorbehouden voor de (wens)ouders en familie (grootouders, enz.) om onder elkaar ervaringen en informatie uit te wisselen, maar deze keer zonder kinderen. Blokkeer deze dag alvast in je agenda, meer info en details volgen nog!

Donorouders en donorkinderen – eind Zomer 2015 (datum en locatie te bepalen)

Zoals je je misschien nog herinnert, organiseerden we vorig jaar een debatavond in samenwerking met vzw Donorkind. Ook dit jaar zouden we graag iets gelijkaardigs organiseren waarbij we zowel donorouders als donorkinderen samenbrengen. De precieze datum en locatie moeten nog vastgelegd worden, maar mochten jullie hieromtrent alvast nog ideetjes hebben, altijd welkom!

5. Gezocht!

- Heb je zelf of jullie zoon/dochter (min. 12 jaar) zin om mee te werken aan het onderzoek rond 'Donorconceptie op school' door je ervaringen te laten horen? Mail geheel vrijblijvend naar astrid.indekeu@soc.kuleuven.be voor meer informatie. Dit onderzoek is een vervolg op het doctoraat van Astrid Indekeu over 'ouderschap na donorconceptie'.
- Als vzw organiseren we graag onze activiteiten in verschillende provincies zodat het voor iedereen eens 'in zijn buurt' is. Heb je weet van gratis lokalen, waar je gezellig en in alle rust en privacy kunt bijeen komen, geef ons seintje.

Heb je nog vragen, tips, aanvullingen of bemerkingen, thema's waarover je wilt lezen, of reageren aarzel niet ons te contacteren op nieuwsbrief@donorfamilies.be.